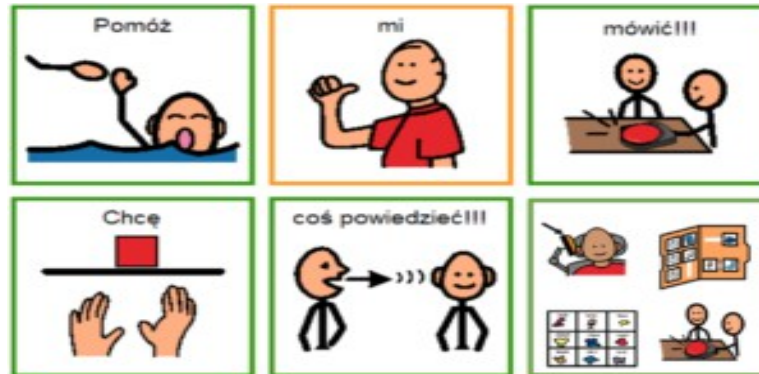

AAC - Komunikacja alternatywna i wspomagająca

Drodzy rodzice!

Czy zastanawialiście się kiedyś, czy istnieje mowa bez słów? Czy możliwe jest przekazanie swoich potrzeb, stanów i uczuć bez użycia mowy?

Każdy z nas ma ogromną potrzebę komunikowania się z innymi ludźmi, wyrażania swoich emocji, uczuć, zadawania pytań i komentowania rzeczywistości. Dla zdecydowanej większości z nas podstawowym narzędziem komunikacji jest mowa. Są jednak wśród nas tacy, którzy z różnych przyczyn nie mogą używać mowy jako narzędzia komunikacji. Naprzeciw potrzebom tej grupy ludzi wychodzi AAC (alternative and augmentative communication), czyli **komunikacja alternatywna i wspomagająca**.

Są to wszelkie sposoby i środki (tj. gesty, mimika, postawa ciała, znaki, symbole, pismo), którymi osoby niemówiące, ale rozumiejące mowę mogą swobodnie wyrażać siebie. Obecnie mamy do dyspozycji wiele różnych systemów komunikacyjnych, opartych na znakach graficznych, przestrzenno-dotykowych i manualnych. Do podstawowych systemów AAC funkcjonujących w naszym kraju zaliczamy:

- **Piktogramy.** Pictogram Ideogram Communication (PIC) System zawiera ok. 1300 znaków. Składa się z rysunków przedstawiających białe sylwetki na czarnym tle. Większość rysunków przedstawia realne przedmioty, miejsca, postacie. Czasowniki prezentowane są za pomocą symbolicznych postaci wykonujących określone czynności. System zawiera także symbole podstawowych cech, sytuacji społecznych, stosunków przestrzennych oraz pojęć liczbowych.
- **Picture Communication Symbols (PCS).** System PCS składa się z kolorowych obrazków symbolizujących różne pojęcia: przedmioty, czynności, cechy, stany emocjonalne, relacje przestrzenne i liczby. Łącznie mamy do dyspozycji ok. 9000 znaków.
- **System Blissa.** Symbole Blissa to proste znaki graficzne przedstawiające istotę znaczeniową słów, odnoszących się zarówno pojęć konkretnych jak abstrakcyjnych. System obejmuje wszystkie części mowy, relacje czasowe i przestrzenne. Jest najbardziej zaawansowanym, najbogatszym w reguły, wspomagającym sposobem komunikowania się. Podstawowy słownik zawiera ok. 3000 symboli, które reprezentują aż ok. 6000 słów.
- **Pismo.** Wielu użytkowników AAC do porozumiewania się używa po prostu alfabetu. Dla osób, które nauczyły się czytać jest to najbardziej efektywny sposób przekazywania treści. Żaden inny system nie daje tak ogromnych możliwości jak posługiwanie się literami, za pomocą których użytkownik może przekazać wszystko, co tylko zechce.
- **Makaton** W systemie tym występują dwa rodzaje znaków:

- znaki manualne (gesty)
- znaki graficzne (symbole)

Symbole są szczególnie przydatne osobom, które z powodu obniżonej sprawności motorycznej nie są w stanie wykonywać gestów. Symbole są bardzo proste i łatwe do zapamiętania. Są to rysunki liniowe, ilustrujące znaczenie określonych pojęć. Zaprojektowano je tak, aby można było narysować je ręcznie.

Nieocenioną pomocą dla tych, którym komunikowanie się sprawia ogromną trudność są urządzenia i programy wspierające komunikację (komunikatory, syntezytory mowy, MÓWiki)

Cennym źródłem informacji o wszelkich nowościach z dziedziny AAC w Polsce są publikacje Stowarzyszenia „Mówić bez Słów” <http://www.aac.org.pl/>. Upowszechnia ono wiedzę dotyczącą komunikacji alternatywnej poprzez organizację i prowadzenie warsztatów szkoleniowych i konferencji, tłumaczenie specjalistycznej literatury, wydawanie publikacji oraz dystrybucję materiałów i sprzętów do porozumiewania się. Gorąco zachęcam do lektury!

W naszej szkole w zależności od potrzeb uczniów wykorzystywane są symbole Makaton, piktogramy oraz PCS-y. Zespół terapeutów nieustannie wzbogaca swoją wiedzę w zakresie AAC i jest otwarty na inne formy komunikacji. W procesie wyboru i wdrażania odpowiedniej formy komunikacji alternatywnej liczę na Waszą ścisłą współpracę, gdyż to właśnie Wy, rodzice, najlepiej znacie swoje dzieci i nieustannie wspieracie je w rozwoju. Wasze wskazówki i sugestie są nieocenioną pomocą w naszej pracy i pozwalają przełamywać wszelkie bariery, także te komunikacyjne.